

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКА

ПОЛИТИКА ЗА РЕВИЗИЈА

Скопје, ноември 2016

Содржина

1. ВОВЕД	3
2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РЕВИЗИЈА.....	4
3. ДЕФИНИЦИЈА НА ПОИМОТ „РЕВИЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ“	4
4. ПРИЧИНИ ЗА РЕВИЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ.....	4
5. ВИДОВИ НА РЕВИЗИИ	5
5.1. РЕДОВНИ РЕВИЗИИ	5
5.2. ГОЛЕМИ РЕВИЗИИ	5
6. НЕПЛАНИРАНИ РЕВИЗИИ.....	6
7. ИНФОРМИРАЊЕ НА КОРИСНИЦИТЕ ЗА РЕВИЗИИТЕ НА ПОДАТОЦИ	6
8. ИНФОРМИРАЊЕ ЗА РЕДОВНИТЕ РЕВИЗИИ	6
9. ИНФОРМИРАЊЕ ЗА ГОЛЕМИТЕ РЕВИЗИИ.....	7
10. ИНФОРМИРАЊЕ ЗА НЕПЛАНИРАНИТЕ РЕВИЗИИ	7
11. КАЛЕНДАР ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА РЕВИЗИИ НА ПОДАТОЦИ	7
12. ЈАВНОСТ	7

1. Вовед

Примената на Политиката за ревизија во различни статистички области е важен аспект на „праксата на добро управување“ во државната статистика и нејзината важност е подеднаква како на национално, така и на меѓународно ниво.

Ревизијата е составен дел од редовната статистичка продукција, која придонесува кон подобрување на квалитетот на продуцираните статистички податоци, како и нивната точност.

Имајќи предвид дека мисијата на Државниот завод за статистика е продукција на квалитетни и споредливи статистички податоци, со Политиката за ревизија се утврдува еден важен инструмент за подобрување на квалитетот на статистичките податоци.

Основна цел на Политиката за ревизија е да се постигне поголема транспарентност на целата постапка за ревизија на статистичките податоци, а со тоа веруваме дека ќе се зголеми довербата во официјалната статистика и корисноста на статистичките податоци.

Политиката за ревизија е разгледана и позитивно оценета од страна на Стручниот колегиум на Државниот завод за статистика и Стручно-методолошкиот совет на Државниот завод за статистика. Политиката е донесена од страна на директорот на Државниот завод за статистика.

2. Основи за подготовка на Политиката за ревизија

2.1. Основи за подготовката на Политиката за ревизија (во натамошниот текст: Политика) се:

2.1.1. Законот за државната статистика („Службен весник на РМ“ бр.54/97,21/07,51/11,104/13,42/14,192/15 и 27/16) - начелата од член 4-а (стручна независност, неутралност, објективност, сигурност и рационалност).

2.1.2. Стратегијскиот план на Државниот завод за статистика за периодот 2017-2019 година.

2.1.3. Документот од ЕВРОСТАТ „Водич за политика за ревизија на европскиот статистички систем за основните европски економски индикатори“, а особено „Принципите на европскиот статистички систем за ревизија“, се користени за дефинирање на структурата и содржината на Политиката за ревизија.

2.1.4. Кодексот за работа на Европската статистика - принципот 6 „непристрасност и објективност“, принципот 8 „соодветни статистички процедури“ и принципот 12 „точност и веродостојност“ .

3. Дефиниција на поимот „Ревизија на податоците“

„Ревизијата на податоците е статистички процес при кој се врши промена на вредностите на веќе објавените податоци. Овие промени може да настанат како резултат на достапност на нови, подобрени информации, методолошки промени и класификации, препораки од меѓународни статистички институции, измени во законската регулатива и друго. Неизбежен услов за спроведување на ревизија е да има една или повеќе рационални причини за ревизија.

Ревизијата е дел од процесот за обезбедување соодветен квалитет на статистичките податоци и таа не треба да се поистоветува со корекцијата на грешки кај публикуваните податоци. "

4. Причини за ревизија на податоците

4.1. Ревизијата на податоците може да биде предизвикана од следните фактори:

4.1.1. Појава на нови податоци за минатото, што не можеле да бидат навреме инкорпорирани при претходното објавување на податоците;

4.1.2. Примена на нови класификации и статистички дефиниции во согласност со европските и меѓународните стандарди. Ваквите промени бараат да се направи редефинирање на статистичкото истражување при што се јавува разлика меѓу старите и новите индикатори. За да се обезбеди споредливост на податоците, треба да се ревидира серијата со статистички податоци;

4.1.3. Промена на изворите на податоци. На пример, преминот од анкетно статистичко истражување кон статистичко истражување обезбедено од административни податоци може да биде причина за ревизија на серијата со податоци;

4.1.4. Промената на базната година, заедно со утврдувањето на нови пондери, исто така, може да биде причина за ревизија на податоците;

4.1.5.Промените во податоците кои произлегуваат од промените што ги прават извештајните единици во извештаите. Доколку извештајната единица дополнително утврди дека направила грешка во доставените податоци и ако оваа грешка не можела да биде отстранета во процесот на обработка на податоците, тогаш, во зависност од големината и значењето на промената, ќе треба да се направи ревизија на веќе објавените статистички податоци;

4.1.6.Прилагодувањето на месечните и тримесечните податоци кон годишните податоци што се достапни по истекот на календарската година, исто така, може да биде причина за ревизија на серијата со податоци.

5.Видови на ревизии

Ревизиите на податоците може да се класифицираат според повеќе критериуми. Државниот завод за статистика класифицирањето на ревизиите го врши според препораките од Евростат.

5.1.Редовни ревизии

5.1.1.Редовните ревизии се промени во објавените податоци, што се резултат на редовниот процес на статистичка продукција. Вообичаено, овие ревизии ја следат Политиката за ревизија и се објавуваат во согласност со Календарот за објавување на ревидирани податоци.

5.1.2.Како причина за редовна ревизија може да биде дополнително доставување, корекција на веќе доставените статистички извештаи од извештајните единици или корекција на претходно проценети податоци.

5.1.3.Ревизијата на сезонски прилагодените податоци, исто така, се вбројува во категоријата на редовни ревизии ако тие се предизвикани од ревизиите на неприлагодените податоци во временските серии или вклучување на дополнителни (неприлагодени) вредности во временската серија. Општо, секоја промена во вредноста на неприлагодената временска серија ќе резултира со промена кај сезонски прилагодените вредности.

5.1.4.Во однос на должината на серијата со ревидирани податоци, сите агрегати и компоненти на серијата за определен индикатор треба да бидат ревидирани за исто време и со иста должина на периодот за ревизија.

5.2.Големи ревизии

5.2.1.Големите ревизии се суштински промени на публикуваните податоци, како резултат на некоја од следните причини:

5.2.2.Расположливост на нов структурен извор на податоци што се прибира во подолг интервал (пр. на 5 или 10 години), како што се пописите и други големи статистички истражувања.

5.2.3.Ажурирање на пондерите на базната година на сериите со индекси, вообичаено на секои 5 години.

5.2.4.Промена во концептите, дефинициите и класификациите што се користат за продукција на статистички податоци. Пример за вакви промени е адаптирањето на нова класификација или промена на меѓународен стандард.

5.2.5.Стапување во сила на нов законски акт.

5.2.6.Вообичаено, со овие ревизии се прават поголеми методолошки промени кај статистичкото истражување. Големите ревизии не се условени од една причина, но се комбинација на повеќе причини. Со големите ревизии се опфаќа поголем дел од временската серија, а понекогаш може да има влијание врз целата серија. Затоа е потребно да се направи враќање на серијата, бидејќи во спротивно ќе има прекин во серијата.

5.2.7.Големите ревизии се очекувани и однапред планирани. Корисниците ќе бидат однапред информирани за претстојните големи ревизии и ќе биде најавена промената на временската серија.

5.2.8.Со големите ревизии се осигурува определбата на Државниот завод за статистика за квалитет и релевантност на статистичките податоци.

6.Непланирани ревизии

6.1.Непланирани ревизии се оние ревизии кои не се однапред најавени бидејќи се резултат на непредвидени настани, значајни грешки или недостиг на дефинирана процедура. Терминот „непланирани“ не се однесува на причината на ревизијата поради временската димензија. Тие не се вклучени во соодветните календари за навременост на дисеминациските продукти.

6.2.Бидејќи непланираните ревизии може да ги збунат корисниците, Државниот завод за статистика ќе настојува, колку може повеќе, да ги избегнува овие ревизии.

7.Информирање на корисниците за ревизиите на податоци

7.1. Државниот завод за статистика, за да ја одржи довербата на корисниците на долг рок, од суштинско значење е да го направи транспарентен процесот на ревизија на податоците и корисниците да бидат навремено информирани за сите планирани ревизии. Различните видови на ревизии бараат различен начин на информирање.

8.Информирање за редовните ревизии

8.1.Редовните ревизии настануваат редовно и на точно определен датум. Јавноста ќе биде информирана за датумите за ревизија на време и преку соодветна форма за дисеминација.

8.2.Овие ревизии се објавуваат штом ќе бидат обезбедени доволно информации за изработка на ревизијата.

8.3.Во согласност со публикационите стандарди, во дисеминациските продукти се означува дали станува збор за проценети, претходни, дефинитивни или ревидирани податоци.

8.4.Во извештаите за квалитет ќе се дадат информации за причините и обемот на ревизија.

9.Информирање за големите ревизии

9.1.Големите ревизии, во основа, се однапред планирани ревизии и јавноста треба однапред да биде информирана за очекуваната ревизија.

9.2.Најавата на големите ревизии се прави со придржување кон следните рокови: големите ревизии на годишните податоци се најавуваат барем три месеци однапред, а големите ревизии кај месечните податоци се најавуваат еден месец однапред. Во најавата во куси црти се даваат информации за основните причини за ревизија, планираниот рок за публикување на ревидираните податоци, сето на статистики што се подложни на ревизија и периодот за кој ќе се преработи серијата со податоци.

9.3.Заедно со објавените податоци што се подложни на голема ревизија, ќе бидат објавени и дополнителни информации кои ќе им помогнат на корисниците да ги разберат и оценат ревидираните податоци.

9.4.Овие придружни информации ќе бидат објавени на веб-страницата на Државниот завод за статистика.

9.5.Со Календарот на објавување јавноста се информира за публикациите во кои се објавуваат податоците од големата ревизија.

10.Информирање за непланираните ревизии

10.1.Кога ќе се утврдат потребите од спроведување на непланирана ревизија на податоци, датумот на публикување ќе биде објавен на веб-страницата на Државниот завод за статистика.

10.2.Придружните информации ќе бидат објавени кога ќе се публикуваат податоците кои подлежат на непланирана ревизија. Целта на овие информации е да се објасни причината за ревизијата и мерките што се преземени. Доколку е можно, се дава и анализа за влијанието на ревизијата.

11.Календар за објавување на ревизии на податоци

11.1.Политиката за ревизија е во тесна врска со Календарот за објавување на ревизии на податоци. Тој дава преглед за сетовите со статистички податоци што се подложни на ревизија и датумите кога ќе бидат објавени ревидираните податоци.

12.Јавност

12.1. Содржината на Политиката е јавно достапна - слободен пристап и ќе биде објавена на веб-страницата на Државниот завод за статистика.

Директор

Лидија Костовска